

Копчевски А., Цонкала С. — Пригодность магнитов и магнитных зондов для сбора инородных тел в сетке крупного рогатого скота.

В радиологических, исследованиях 4 коров с фистулами рубца констатировали, что ферромагнитные инородные тела в сетке могут опасно собираться на поверхности корзиночного ганновского и кольцевого русского магнитов. Для извлечения магнитов с инородными телами из сетки более пригодным оказался зонд с наконечником магнита „Alnico” чем зонд Меликсетяна. Многомесячное присутствие магнитов в преджелудках не влияло отрицательным образом на состояние здоровья и на развитие и рост молодых животных.

Kopczewski A., Cakała S. — The usefulness of magnets and magnetic probes for the collection of foreign bodies in the reticulum of cows.

Radiographic studies performed on 4 cows with the reticulum fistulae revealed that ferromagnetic foreign bodies in the reticulum could arrange themselves on the surface of a little basket of Hannover's magnet and ring Russian magnet to cause danger. More useful for the removing of magnets with foreign bodies from the reticulum appeared to be a probe with an „Alnico” magnet ending than the Meliksetjan's probe. Several months presence of magnets in proventriculi of young animals did not influence negatively their health, growth and development.

MARIA ADAMKIEWICZ-DEPCZYK, TADEUSZ JASTRZEŃSKI
Łomża

Martwica ogona u prosiąt

Występujące na terenie województwa łomżyńskiego przypadki martwicy ogona u trzody chlewnej spotykane są najczęściej u osobników starszych. W początkowym stadium rozwoju schorzenie jest trudno uchwytne i dlatego rolnicy nie zwracają uwagi na tego rodzaju objawy chorobowe; zaznaczam jednak, że brak ogona nie powoduje większych strat materialnych. W praktyce terenowej stwierdzamy w zagrodach lub na spędach tuczniaki mające 1/3 do 1/4 długości pierwotnej ogona, na którego zakończeniu widoczne są ślady przebytego procesu chorobowego (zbliznowacenie, zgrubienie skóry, porowatość).

Nekroza uszu i ogona (2) o nieustalonej etiologii wywołana jest u prosiąt zaburzeniami w ukrwieniu tkanek. Najbardziej predysponowane są obwodowe partie ciała (uszy, ogon, sutki), co w znacznej mierze uzależnione jest od prawidłowego funkcjonowania układu krążenia.

Obraz kliniczny przypomina typowe objawy martwicy (sinica, nekroza, odpadnięcie zmumifikowanej tkanki). Proces chorobowy od wystąpienia sinicy do odrzucenia zmartwiałej części trwa 4—6 tygodni. Najczęściej chorują prosięta w wieku 6-ciu tygodni. Świnie w tym okresie słabo się rozwijają i mają zmniejszony apetyt. Zalecane leczenie jest leczeniem objawowym, polegającym na zabezpieczeniu przed wtórną infekcją, oparte na sulfonamidach, maści cynkowo-tranowej i związkach akrydynowych, przyspieszających epitalizację.

Istnieje również pogląd, że przyczyną wspomnianej jednostki chorobowej jest działanie bodźców termicznych. Chorują najczęściej oseeki (1), a proces chorobowy rozpoczyna się od wewnętrznej strony ogona dotykającego odbytu, przechodząc na stronę grzbietową. Punktem wyjścia do obumierania ogonów jest biegunka. Zanieczyszczone odchodami okolice odbytu i ogon oraz niska temperatura pomieszczenia, może powodować skurcz naczyń krwionośnych,

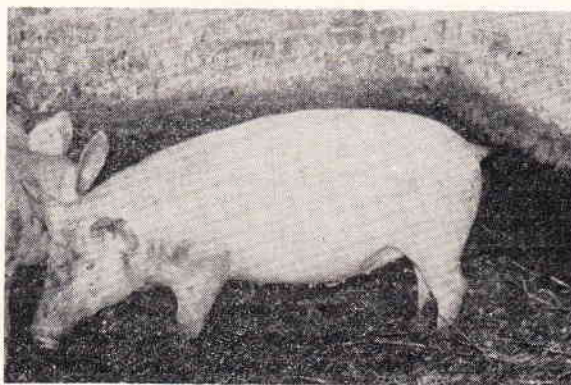
który utrzymuje się tak długo, dopóki kał nie wyschnie, co nasila się przy długotrwałej biegunce.

Odpadanie ogona wskutek martwicy spotykamy (2) u prosiąt w przebiegu pomoru i pasterekozy.

Przypadek własny

W dniu 24 sierpnia 1976 r. rolnik Ob. Z. zam. w miejscowości G. zwrócił się z prośbą o udzielenie porady w sprawie zachorowania 3 sztuk prosiąt. Na podstawie przeprowadzonego wywiadu ustalono, że w dniu 2.VIII.76 r. maciora rasy w.b.p. wiek 2 lata urodziła 8 sztuk zdrowych prosiąt. Ciąża i poród przebiegały prawidłowo. Maciora na drugi dzień po porodzie zachorowała, lecz objawy szybko ustąpiły po zastosowaniu odpowiedniego leczenia.

Z ośmiu prosiąt w miocie u trzech wystąpiły zmiany na ogonie. Chore prosięta poddano badaniom klinicznym — temperatura wynosiła: 38,6; 38,7; 38,7. W przebiegu oględzin stwierdzono zasinienie w kształcie obrączki na ogonie z niewielkim przewężeniem pomiędzy tkanką zdrową, a chorobowo zmienioną. Koniec bliższy ogona, sięgający do obrączki, jak i dalszy nie wykazywał żadnych odchyżeń od normy. Toczący się proces chorobowy u wszystkich trzech sztuk był w takim samym stopniu rozwoju. U pozostałych pięciu sztuk żadnych zmian na ogonie nie zauważono. U chorych prosiąt nie spostrzeżono żadnych zanieczyszczeń odchodami w okolicy odbytu, co negowałoby przypuszczenie, iż mamy do czynienia z biegunką. Chore pro-

Ryc. 1.

sięta miały zmniejszony apetyt, co uwidaczniało się w czasie karmienia, znacznie krócej ssały maciore.

Przystąpiono do leczenia podając miejscowo masę cynkową, zalecając ją stosować przez okres 10 dni. Domięśniowo w iniekcji podano polisulfamid w dawce 0,3 na kg ciała. Na drugi dzień dawkę zmniejszono podając 0,2 na kg ciała, na trzeci i czwarty dzień po 0,1.

U jednego z leczonych prosiąt proces cofnął się, tkanka zmieniona przybierała wygląd prawidłowy. Pozostało przewężenie w miejscu, gdzie rozpoczął się proces chorobowy, ogon nie był zakręcony lecz pozostał wyprostowany. U pozostałych dwóch prosiąt schorzenie przebiegało inaczej. Zmianie uległa tuż za obrączką dalsza połowa ogona przybierając barwę brązowo-szarą. W trakcie postępującego procesu zmieniła się część ogona, wyglądem przypominała zwęglone polano o nieregularnym zarysie, koloru czarnego, suche, w dotyku twarde. Wskutek postępującego procesu ogony u dwóch sztuk chorych prosiąt odpadły, zaś zakończenie skróconego ogona uległo zbliznowaceni. Po zakończonym leczeniu stwierdzono, że prosięta, które chorowały są słabszej kondycji.

Zastosowano leczenie objawowe, ponieważ etiologia tego schorzenia była nieznaną. Wykluczono wpływ czynników termicznych oraz miejscowego działania kału.

Balbierz (1) opisuje obumieranie (martwicę) ogonów u prosiąt osesków z następowym odpadaniem ogonów. W szukaniu genezy tego zjawiska wyklucza się dziedziczność, zatrucie sporyszem (proces chorobowy rozpoczyna się od wierzchołka ogona postępując ku nasadzie), działanie czynnika neurogenego (choruje niewielki odsetek prosiąt z miotu, mimo jednakowych warunków, w jakich się znajdują).

Neudorf (2) przedstawia nekrozę uszu i ogona u 6-cio tygodniowych prosiąt, gdzie doszukuje się przyczyny choroby w zaburzeniach wazomotorycznych, wykluczając różycowe zmiany na zastawkach, zaburzenia przepuszczalności naczyń, spowodowane zakażeniami bakteryjnymi, gdyż nie występuje symetryczna nekroza końców uszu. Wyklucza się wirus pomoru świń jako przyczynę tego schorzenia.

Zjawisko to można tłumaczyć zbyt małym przystosowaniem się prosiąt do zmiennych warunków środowiskowych. Wiadomo jest, że młode prosięta mają nie w pełni rozwinięty mechanizm regulujący ciepłotę ciała.

Czynnikiem usposabiającym do występowania martwicy ogonów są obwodowe części ciała, które ze względu na swój kształt, skąpe owłosienie przyczyniają się do znacznej utraty ciepła, a co za tym idzie do skurczu naczyń, niewystarczającego ukrwienia, gorszego zaopatrywania tkanek w produkty odżywcze, co może powodować martwicę.

Piśmiennictwo

1. Balbierz H.: Zeszyty naukowe WSR Wrocław. 169, 1957.
2. Neudorf R., Seidel H.: Schweinekrankheiten. VEB G. Fischer Jena 1972.
3. Nieberle K., Cohrs P.: Szczegółowa anatomia patologiczna zwierząt domowych. PWRiL 1968.

Adres autora: lek wet. Maria Adamkiewicz-Depczyk, ul. Zielona 2, 18-300 Zambrów.

FRANCISZEK KAMYSZEK

Alugan i Neguvon w zwalczaniu świerzbu trzody chlewnej

Z Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Poznaniu

Prowadzone w woj. poznańskim od kilku lat badania nad występowaniem schorzeń skóry trzody chlewnej wykazały, że oprócz wszawicy (6) często spotyka się świerzba. Występuje on w fermach wielkostadnych a także w gospodarstwach drobnotowarowych (5, 7, 9). Parazytoza ta może często występować w formie utajonej i niejednokrotnie jest klinicznie trudna do zdiagnozowania (1).

Do zwalczania tego schorzenia różni autorzy stosowali między innymi takie preparaty jak: IPO-62, IPO-63 (enolofosforany) (2, 15, 16), Unitox (4), Alugan (8), Galosan (10), Neguvon (11, 12), Bolfo (13), Asuntol (14).

Świerzba świń wywołuje znaczne szkody gospodarcze, jak np. większe zużycie paszy, wolniejszy rozwój prosiąt, kończący się niekiedy śmiercią, oraz mniejsze przyrosty c.c. (3).

W niniejszych badaniach użyto do zwalczania świerzbu świń w fermach wielkostadnych dwa preparaty tj. Alugan i Neguvon. Alugan jest to 5 bromometyl — 1,2,3,4,7,7-hexachlor-bi-

cyclo-(2,2,1)-hepten (2). Neguvon stanowi (2,2,2-trójchloro-1-hydroxy-etylo) dwumetylo ester kwasu fosforowego. W badaniach tych chodziło o ustalenie najbardziej skutecznego działania preparatów przy najniższej koncentracji związku czynnego oraz o porównanie ich terapeutycznego działania w zwalczaniu świerzbu trzody chlewnej.

Materiał i metody

Badania prowadzono w latach 1975—1976. Materiałem badawczym były 3742 świny w wieku od 10 dni — 5 lat pochodzące z 4 gospodarstw rolnych, z których dwa stanowiły fermy reprodukcyjne, pozostałe dwa fermy użytkowe (tuczarnie). Przeprowadzono badania kliniczne całego pogłowia we wszystkich 4 fermach, pobierając równocześnie od wybranych 80 świń zeszkrobiny ze skóry chorobowo zmienionej do badań laboratoryjnych. Zwierzęta ze zmianami skórnymi w liczbie 1022 podzielono na 6 grup, przy czym w I-szej znalazło się 165, w II-giej 175, w III-ciej 171, w IV-tej 173, w V-tej 170 i VI-tej 168 sztuk. Świny z grup I—III leczono 0,07%, 0,2% i 0,5% wodnymi roztworami Aluganu z IV—VI 1,0%, 1,5% i 2,0% Neguvo-